

NORGES HØYESTERETT

Den 8. desember 2016 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Bårdsen og Matheson i

HR-2016-2500-U, (sak nr. 2016/2041), sivil sak, anke over beslutning:

Advokat Elisabeth Myhre

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder fastsettelse av salær ved forsvarerbytte i lagmannsretten.
- (2) Oslo statsadvokatembeter satte ved tiltalebeslutning av 2. desember 2014 A og to andre under tiltale for seksuell omgang til samleie med en ung kvinne som på grunn av ruspåvirkning var ute av stand til å motsette seg handlingen. Tiltalen omfattet også mindre narkotikalovbrudd. Advokat Annette Bettina Christine Barlinn var oppnevnt som forsvarer for A. Ved Hallingdal tingretts dom av 23. mars 2015 ble A funnet skyldig og dømt til fengsel i seks år og seks måneder. Han ble også – sammen med de to andre tiltalte – dømt til å betale fornærmede 300 000 kroner i oppreisning. Sakskostnader ble ikke idømt.
- (3) Tingrettens dom ble 30. mars 2015 anket til lagmannsretten. Advokat Barlinn forestod utarbeidelsen av anken.
- (4) Borgarting lagmannsrett oppnevnte 29. juni 2015 advokat Barlinn som forsvarer ved ankebehandlingen. Saken ble samtidig berammet over seks dager fra 26. januar 2016.
- (5) Advokat Elisabeth Myhre overtok 18. november 2015 som rettsoppnevnt forsvarer for A.
- (6) Etter avholdt ankeforhandling i perioden 26. januar til 1. februar 2016 svarte lagretten nei på samtlige hovedspørsmål som var stilt. Fagdommerne besluttet enstemmig å sette lagrettens kjennelse til side, jf. straffeprosessloven § 376 a.
- (7) Ny ankeforhandling ble avholdt i perioden 27. juni til 1. juli 2016. Lagmannsretten var da satt som meddomsrett, jf. straffeprosessloven § 352 annet ledd nr. 3. A ble ved dom 7. juli 2016 frifunnet for tiltalen om seksuallovbrudd, og dømt til å betale en bot på 3000 kroner for narkotikalovbruddene som var rettskraftig avgjort ved tingrettens dom. Frifinnelsen, som også

omfattet de medtaltalte, fikk etter hvert bred omtale i media. Dommen er nå kjent som den såkalte "Hemsedal-saken".

- (8) Advokat Myhre utarbeidet 24. august 2016 arbeidsoppgave for salærfastsettelse etter medgått tid. Oppgaven omfatter arbeid utført i perioden 8. februar til 24. august 2016. Kravet var på 135 568,75 kroner. Lagmannsretten sendte 6. september 2016 varsel om salærnedsettelse. I varselet ble det under henvisning til stykkprisforskriften § 11 bemerket at man ikke uten videre kunne se at det forelå særlige omstendigheter ved oppdraget som begrunnet betaling etter medgått tid. Det ble dessuten pekt på at advokaten var kjent med saken fra forrige ankeforhandling.
- (9) I advokat Myhres merknader til varselet heter det innledningsvis:
- "U.t. er av den oppfatning at det må salærføres etter medgått tid i saken, jfr. stykkprisforskriften § 3. Det vises her til at det var nødvendig med advokatbytte forut for lagrettebehandlingen da berammelsen i nærværende sak ble gjort for et tidspunkt hvor adv. Barlinn allerede var opptatt i annen hovedforhandling. Dette var kjent for lagmannsretten da berammelsen ble foretatt. Saksnummeret er det samme som adv. Barlinn var oppnevnt i og man oppfatter således at det skal salærføres etter medgått tid."**
- (10) Det ble i brevet redegjort i detalj for timeforbruket og særlig påpekt at medieomtalen av saken medførte et betydelig etterarbeid.
- (11) Borgarting lagmannsrett besluttet 3. oktober 2016 at salæret skulle beregnes etter stykkprisforskriften og fastsatte under henvisning til stykkprisforskriften §§ 7 og 11 dette til 45 397,80 kroner.
- (12) *Elisabeth Myhre* har anket lagmannsrettens beslutning til Høyesterett og har i hovedsak gjort gjeldende:
- (13) Det beror på en lovanvendelsesfeil at stykkprisforskriften er lagt til grunn for salærfastsettelsen. I henhold til salærforskriften § 12 skal både tidligere og ny forsvarer salærføre etter medgått tid og ikke etter stykkpris ved forsvarerbytte. Alt arbeid som er tilknyttet selve ankeforhandlingen har vært rimelig og nødvendig. Salæret bør ikke avkortes, jf. salærforskriften § 12 da advokat Barlinn ikke har vært oppnevnt forut for behandlingen for meddomsretten. Medieomtalen i saken var ekstraordinær i sitt omfang, og det må da være berettiget at en forsvarer forsøker å ivareta klientens interesse i offentligheten. Medieomtalen var ikke initiert av A, og det var dessuten behov for å søke om voldsalarm for ham. Alt etterarbeid må etter dette dekkes fullt ut. Subsidiært anføres at lagmannsrettens avgjørelse er åpenbart uforsvarlig eller urimelig. Det anføres også at beregningen skulle vært annerledes dersom stykkprisforskriften legges til grunn, og at salæret da skulle blitt fastsatt til 65 919,38 kroner.
- (14) *Borgarting lagmannsrett* har i etterkant av anken, i brev av 24. oktober 2016, erkjent at det er skjedd en regnefeil og at det korrekte beløpet skulle vært 67 007,90. Restbeløpet på 21 610,10 kroner er utbetalt. For øvrig er salærfastsettelsen opprettholdt.
- (15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsrettens beslutning bare kan ankes på det grunnlag at retten har bygget på en uriktig generell lovforståelse av hvilke avgjørelser retten kan treffe etter den anvendte bestemmelse, eller på at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller urimelig, jf. tvisteloven § 29-3 tredje ledd jf. rettshjelploven § 27 annet ledd. Utvalgets kompetanse er begrenset i tråd med dette.

- (16) I stykkprisforskriften § 7 om "Stykkpris for forsvarer i hoved/ankeforhandling i tingretten/lagmannsretten" heter det i annet ledd:

"Forsvarers bistand i hoved-/ankeforhandling med varighet over 3,5 timer betales med 2,25 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår under hoved-/ankeforhandlingens første dag og 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager. I ankeforhandling i lagmannsretten med varighet over 3,5 timer hvor forsvarer har representert tiltalte i tingretten, betales 2 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår første dag, og 1,75 ganger den offentlige salærsats for hver time som medgår følgende dager."

- (17) Samtidig bestemmer stykkprisforskriften § 3 om "Skifte av advokat" i annet ledd første punktum:

"Ved skifte av advokat i fri sakførelssaker og i straffesaker fastsettes salæret etter reglene i salærforskriften § 12."

- (18) I salærforskriften § 12 om "Skifte av forsvarer/advokat/rettshjelper" som det er vist til, heter det i første ledd:

"Det skal som hovedregel foretas skjønnsmessig avkorting i den nye forsvarers/advokats/rettshjelpers salær."

- (19) Av salærforskriften § 5 fremgår at arbeid bare kan faktureres etter faktisk medgått tid.

- (20) Stykkprisforskriften § 11 bestemmer at hele salæret kan fastsettes etter reglene i salærforskriften dersom "faktisk samlet timeforbruk ... overstiger fastsatt stykkpris med mer enn 50 %, og det godtgjøres at det foreligger særlige omstendigheter ved oppdraget som begrunner en slik timebruk".

- (21) Ankeutvalget vil peke på at advokat Myhre etter forsvarerskiftet i november 2015 representerte tiltalte under lagrettesaken i januar 2016. Anken over salærfastsettelsen knytter seg ikke til lagrettesaken, men til arbeid utført i perioden 8. februar til 24. august 2016; det vil si arbeid i tilknytning til den påfølgende meddomsrettsbehandlingen etter at lagrettens frifinnende kjennelse ble satt til side.

- (22) Høyesteretts ankeutvalg finner det klart at forsvarerskiftet forut for lagrettebehandlingen ikke kan påberopes som grunnlag for avregningsmåten for forsvarerarbeidet i tilknytning til den senere meddomsrettsbehandlingen. Noe forsvarerskifte fant ikke sted i forbindelse med denne behandlingen, og det er vanskelig å se hva som skulle kunne begrunne den betraktningmåten som ligger til grunn for anken på dette punktet. Lagmannsretten har ved sin beslutning følgelig ikke bygget på noen uriktig lovforståelse når den bygger salæravregningen på stykkprisforskriften § 7.

- (23) Lagmannsretten har i sin beslutning uttalt at det ikke er grunn til å betvile at det reelle timeforbruket er i samsvar med faktisk utført arbeid, men at det ikke foreligger særlige omstendigheter som kan begrunne et tilstrekkelig høyt timetall til at stykkprisforskriften kan fravikes. Avgjørelsen er truffet av en av fagdommerne som deltok under meddomsrettsbehandlingen. Ankeutvalget har ikke grunnlag for å sette lagmannsrettens avgjørelse til side som åpenbart urimelig eller uforsvarlig.

- (24) Anken har etter dette ikke ført frem.

(25) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken forkastes.

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Riktig utskrift: